

Concept beleidsuitingen DNB over Implementatieplan versie 23 december 2022 ten behoeve van de openbare consultatie van de concept beleidsuitingen van DNB over de WTP

Inhoudsopgave

1. Factsheet Aard en indiening implementatieplan	Blz. 2
2. Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen	Blz. 4
3. Good practice Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfondsen	Blz. 7
4. Factsheet Toezicht door DNB op implementatie van de transitie door pensioenfondsen	Blz. 12
5. Q&A Wat doet het pensioenfonds om de datakwaliteit bij invaren te borgen?	Blz. 15
6. Q&A Voor welke werkzaamheden schakelt het pensioenfonds een externe accountant of IT-auditor in om de datakwaliteit bij invaren te borgen?	Blz. 17
7. Q&A Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data van pensioenfondsen bij invaren?	Blz. 19
8. Q&A Wat doet een pensioenfonds als na indiening van het implementatieplan grote wijzigingen optreden?	Blz. 20

1. Concept Factsheet Aard en indiening implementatieplan

Relevant voor: pensioenfondsen, premiepensioeninstellingen en verzekeraars

Geldigheid: geldig

Datum: XXX

Status: Factsheet

Referentie: XXX

Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikelen 143 en 150i van de Pensioenwet (Pw)
- Artikel 138 en 145h van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 46 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit Pw en Wvb)

Wat is een implementatieplan?

Pensioenuitvoerders (pensioenfondsen, verzekeraars en premiepensioeninstellingen) zijn verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de nieuwe pensioenovereenkomsten. Deze implementatie kan zeer omvangrijk zijn en gaat gepaard met de nodige risico's die beheerst dienen te worden. Daarom vereist de wetgever in artikel 150i Pw dat pensioenuitvoerders een implementatieplan opstellen.

In het implementatieplan legt de pensioenuitvoerder schriftelijk vast op welke wijze voorbereidingen zijn en worden getroffen en invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst. Ook wordt in het implementatieplan de wijze waarop zal worden omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten door de pensioenuitvoerder vastgelegd. In het implementatieplan gaat de pensioenuitvoerder na en legt hij vast of hij de pensioenregeling kan uitvoeren, hoe hij de regeling (technisch) gaat uitvoeren en welke stappen hij zet om tot de uitvoering van de nieuwe pensioenregeling te komen. De pensioenuitvoerder verantwoordt de kosten, risico's en de beheersingsmaatregelen die nodig zijn voor het voldoende kunnen beheersen van de voor die uitvoerder relevante pensioenomgeving(en). Daarbij komt ook de borging van datakwaliteit aan bod.

Het implementatieplan borgt dat de pensioenuitvoerder in het kader van de transitie alle relevante aspecten meeweegt en inzicht geeft in onder meer de uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling.

Het implementatieplan is een zelfstandig leesbaar document. Het brengt de verschillende onderwerpen op hoofdlijnen samen en beziet deze zoveel mogelijk in samenhang. Het betreft nadrukkelijk geen uiterst gedetailleerd plannings- of projectdocument of een plan van aanpak in de traditionele zin van het woord ('een plan van nog op te lossen zaken') maar een verantwoordingsdocument waarin de pensioenuitvoerder laat zien dat hij in staat is de nieuwe regeling te administreren en implementeren. Aan het implementatieplan liggen nog gedetailleerdere plannen of beschrijvingen ten grondslag. DNB zal deze achterliggende documenten risicogebaseerd opvragen.

Wie dient een implementatieplan in?

Alle pensioenuitvoerders die op 31 december 2022 pensioenregelingen uitvoeren die worden aangepast naar de wet- en regelgeving van het nieuwe pensioenstelsel, stellen een implementatieplan op.

De pensioenuitvoerder stelt per nieuwe pensioenregeling een implementatieplan op. Een verzekeraar of premiepensioeninstelling is bevoegd een implementatieplan op te stellen dat zich uitstrekt tot meerdere pensioenregelingen, voor zover de pensioenregelingen dezelfde karakteristieken hebben en gebaseerd zijn op hetzelfde producttype. Voor pensioenfondsen geldt dat als zij meerdere pensioenregelingen in één financieel geheel uitvoerd, het op grond van artikel 150i, vierde lid Pw is toegestaan dat er één implementatieplan voor die verschillende regelingen wordt opgesteld.

Wanneer en waar wordt het implementatieplan ingediend?

De pensioenuitvoerder dient het implementatieplan in bij DNB binnen twee weken nadat het plan door het bestuur is vastgesteld. (Artikel 150i, lid 5 Pw). De pensioenuitvoerder stelt het implementatieplan dan ook gelijk op de website beschikbaar voor de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner en pensioengerechtigde.

Pensioenfondsen dienen in beginsel uiterlijk op 1 juli 2025 het implementatieplan bij DNB in. Verzekeraars of premiepensioeninstellingen dienen dit plan uiterlijk op 1 oktober 2026 in.

- [Zie ook Q&A Wat doet een pensioenuitvoerder als na indiening van het implementatieplan grote wijzigingen optreden?](#)

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u [de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen](#)

2. Concept Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikel 143 van de Pensioenwet (Pw) en artikel 138 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 150i PW en Artikel 145h Wvb
- Artikel 46 Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Besluit Pw en Wvb)

NB: soortgelijke factsheet over inhoud implementatieplan voor verzekeraars en premiepensioeninstellingen nog te ontwikkelen.

In artikel 150i Pw dan wel artikel 145h Wvb en in artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb staan de vereisten die ten minste in een implementatieplan moet worden opgenomen. Voor pensioenfondsen die invaren zijn er nog aanvullende vereisten voorgeschreven.

De **Good Practice Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds** geeft een voorbeeld van hoe de inhoudsopgave van een implementatieplan eruit zou kunnen zien.

Vaste onderdelen implementatieplan voor alle pensioenfondsen:

1. Informatie over het doorlopen en te doorlopen besluitvormingsproces (Art. 46, lid 1a Besluit);
2. De genomen en te nemen stappen in de implementatiefase en uitvoeringsfase en het beoogde tijdspad hiervoor. Ook wordt er in het implementatieplan aandacht besteed hoe er omgegaan wordt met eventuele financiële en economische schokken tijdens de transitieperiode, of andere schokken die gevolgen hebben voor de overstap (Art. 46, lid 1b Besluit);
3. In hoeverre verschillende, positieve en negatieve, financiële en economische scenario's zijn verkend en in welke situaties de afgesproken doelstellingen, voorrangregels en maatstaven zonder meer gelden en geen nadere besluitvorming nodig is (Art. 46, lid 1c jo art. 44, sub d Besluit);
4. Het niveau van de dekkingsgraad vanaf wanneer de financiële positie van een fonds dusdanig is dat de afspraken uit het transitieplan niet meer toereikend zijn, de alternatieve afspraken die van toepassing zijn indien een fonds een dergelijke dekkingsgraad heeft en, indien van toepassing, de procedure die voor deze situatie is afgesproken (Art. 46, lid 1c jo art. 44 sub e Besluit);
5. Een fonds neemt in ieder geval een analyse op ten aanzien van:
 - a. operationele en IT-risico's waaronder de continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening voor, tijdens en na de transitie en de beheersing van deze risico's (Art. 46, lid 3a Besluit);
 - b. de beschikbaarheid van alle data voor, tijdens en na de transitie en de beheersing van de risico's hierbij (Art. 46, lid 3b Besluit);

- c. de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie en de beheersing van de risico's hierbij (Art. 46, lid 3c Besluit);
 - d. de procesbeheersing en de beheersing van de risico's hierbij waarbij tevens de onderbouwing van de risicoanalyse die na inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen is uitgevoerd wordt opgenomen (Art. 46, lid 3d Besluit);
 - e. de risico's die samenhangen met de uitbesteding van werkzaamheden en de beheersing van deze risico's (Art. 46, lid 3e Besluit); en
 - f. de financiële risico's en de beheersing van deze risico's (Art. 46, lid 3f Besluit).
6. Een fonds moet kunnen aantonen dat de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie geborgd is. Dit doet zij door het uitvoeren van een risicoanalyse als hiervoor bedoeld in bovenstaande onderdeel 5.c (Art. 46, lid 4 aanhef Besluit);
 7. De technische uitvoerbaarheid van de pensioenovereenkomst (Art. 150i, lid 2a Pw);
 8. De kosten die verband houden met de uitvoering van de pensioenovereenkomst (Art. 150i, lid 2b Pw);
 9. De risico's die verband houden met de uitvoering van de pensioenovereenkomst (Art. 150i, lid 2c Pw);
 10. De risicobeheersingsmaatregelen die worden getroffen in verband met de uitvoering van de pensioenovereenkomst (Art. 150i, lid 2d Pw)
11. De wijze waarop zal worden omgegaan met opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten en ook de overwegingen daartoe (Art. 150i, lid 2e Pw jo art. 46, lid 2 aanhef Besluit);
 12. De wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de pensioenovereenkomst met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de gelijkebehandelingswetgeving (Art. 150i, lid 2f Pw); en
 13. Een communicatieplan (art. 150i, lid 2g Pw). Het communicatieplan wordt bij AFM ingediend (art. 46, lid 6 Besluit).

Additionele onderdelen implementatieplan voor fondsen die besluiten in te varen:

Indien een fonds zal overgaan tot een interne collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 150m van de Pensioenwet dan wel artikel 145l van de Wet verplichte beroepspensioenregeling neemt het naast bovenstaande punten ook additionele informatie op in het implementatieplan. In dat geval wordt aan de onderbouwing van de omgang met pensioenaanspraken en pensioenrechten (zie punt 11 hierboven) in ieder geval toegevoegd:

- i. Welk gedeelte van het vermogen wordt gebruikt om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen (Art. 46, lid 2a Besluit);
- ii. Welke methode zal worden gebruikt voor de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten en het aanwenden van het vermogen (Art. 46, lid 2b Besluit);
- iii. Hoe invulling wordt gegeven aan de bestuurlijke ruimte binnen de gekozen methode (Art. 46, lid 2c Besluit);
- iv. Indien van toepassing, de hoogte van de initiële vulling van het compensatiedepot (Art. 46, lid 2d Besluit);
- v. Indien van toepassing, de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve (Art. 46, lid 2e Besluit);

- vi. Zowel de effecten van het toepassen van het financieel toetsingskader tijdens de transitie als de effecten van de toeslagverlening tussen 1 juli 2022 en de aanvang van de transitie op grond van artikel 15c Besluit FTK (150i, lid 2h Pw).
- vii. Hoe het rekening heeft gehouden met de gevolgen voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden van de onder vi genoemde effecten bij gebruikmaking van overbruggingsplannen of door toeslagen te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad van 105% (Art. 46, lid 2f en 2g Besluit); en
- viii. Hoe zal worden omgegaan met arbeidsongeschiktheidspensioen, premievrije voortzetting en nabestaandenpensioen (Art. 46, lid 2h Besluit).
- ix. Het fonds geeft ook aan op welke wijze de voorbereidingen worden getroffen voor en invulling zal worden gegeven aan de uitvoering van een besluit over de omrekenmethoden en het aanwenden van het vermogen pensioenfondsen (artikel 150n Pw).
- x. Een fonds dat besluit tot een collectieve waardeoverdracht van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten geeft ook aan hoe het de kwaliteit van de data zekerstelt voor, tijdens en na de transitie (Art. 46, lid 4a en b Besluit). Daarbij wordt ook gebruik gemaakt van werkzaamheden en onderzoek door een externe accountant of externe IT-auditor, zie verder Q&A Wat doet het pensioenfondsen om de datakwaliteit bij invaren te borgen?

De pensioenuitvoerder dient het implementatieplan, zonder communicatieplan, in bij DNB. Het communicatieplan wordt bij AFM ingediend (art. 46, lid 6 Besluit). De AFM houdt toezicht op het communicatieplan en de informatieverstrekking aan pensioen- en aanspraakgerechtigden gedurende de transitie.

Het pensioenfondsen dient het implementatieplan in bij DNB binnen twee weken nadat het plan door het bestuur is vastgesteld. Het voorgenomen besluit tot invaren moet samen met het implementatieplan (binnen twee weken na vaststelling) uiterlijk 1 juli 2025 bij DNB worden ingediend. Zie voor meer informatie over het indienen van het implementatieplan de factsheet **Opdrachtaanvaarding en besluitvorming pensioenfondsen over transitie**

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen
--

3. Concept Good Practice: Inhoudsopgave implementatieplan pensioenfonds

Een implementatieplan is een zelfstandig leesbaar document en bevat ten minste de wettelijk voorgeschreven onderwerpen. **Zie ook Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen**. Pensioenuitvoerders zijn daarbij vrij in de wijze waarop zij hun implementatieplan structureren en in de volgorde waarin de verschillende onderdelen in dat plan aan bod komen.

Om een handvat te bieden voor de sector is hieronder een voorbeeld van een inhoudsopgave van een implementatieplan opgenomen. DNB ziet deze inhoudsopgave als een good practice, omdat alle voor het implementatieplan wettelijk voorgeschreven onderdelen evenals additionele elementen die naar het oordeel van DNB goed in een implementatieplan passen, zijn opgenomen.

In het implementatieplan zelf kan op compacte en zorgvuldige wijze de essentie van analyses en besluiten worden beschreven en hoeven niet alle inhoudelijke details te worden opgenomen. Hiervoor kan worden verwezen naar bijlagen. DNB zal de achterliggende documenten risicogebaseerd opvragen.

Naast een implementatieplan maken pensioenfondsen ook een communicatieplan. Dit plan wordt bij de AFM ingediend, gelijktijdig met het indienen van het implementatieplan bij DNB. De AFM houdt toezicht op het communicatieplan en de informatieverstrekking aan pensioen- en aanspraakgerechtigden gedurende de transitie.

1. Inrichting projectorganisatie en besluitvorming

- a. Inrichting projectstructuur ten behoeve van transitieperiode
 - Samenstelling projectgroep
 - Welke gremia en achterbannen zijn vertegenwoordigd
 - Grote schets van belangrijkste gerealiseerde en nog te realiseren mijlpalen in de tijd
 - Vervolgstappen tot aan transitie: welke stappen dienen nog genomen te worden tot aan invaarmoment en hoe gaat de pensioenuitvoerder deze uitvoeren in de tijd.
- b. Besluitvormingsproces vaststelling implementatieplan
 - Beschrijving van het doorlopen besluitvormingsproces
 - Oordeel van bestuur
 - Oordelen van sleutelfunctiehouders, verantwoordingsorgaan en intern toezicht (en/of andere verplichte gremia)

2. Risicoanalyses en beheersingsmaatregelen

In dit hoofdstuk worden risico's beschreven, op waarde geschat en worden beheersingsmaatregelen benoemd. Waar nodig, wordt expliciet aandacht besteedt aan het (tijdelijk) beheersen van meerdere pensioenomgevingen. De na beheersing resterende risico's worden afgezet tegen de risicobereidheid van de pensioenuitvoerder om vast te stellen of aanvullende maatregelen gewenst zijn.

- a. Risico's en beheersingsmaatregelen:

- Beschrijving van operationele en IT-risico's, waaronder de continuïteit en betrouwbaarheid van de dienstverlening voor, tijdens en na de transitie (inclusief de borging van voldoende capaciteit aan mensen en middelen) met oordeel over opzet, bestaan en werking van de beheersingsmaatregelen van deze risico's.
 - Beschrijving van belangrijkste wijzigingen in de taken en verantwoordelijkheden van de pensioenuitvoerder en partijen in de vermogensbeheerketen, waarbij rekening is gehouden met de grotere afhankelijkheid tussen pensioenbeheer en vermogensbeheer in de nieuwe pensioenregeling.
 - Beschrijving van wijzigingen in de belangrijkste bedrijfsprocessen van de pensioenuitvoerder (procesbeheersing);
 - Beschrijving van wijzigingen in de governance (inclusief sleutelfunctiehouders, intern toezicht en andere gremia);
 - Beschrijving van wijzigingen in de kostenstructuur (zowel vanwege transitie als vanwege uitvoering nieuwe pensioenregeling na transitie)
 - Overzicht van belangrijkste risico's op bovenstaande gebieden en bijbehorende beheersingsmaatregelen, inclusief een volledige beschrijving van de opzet, bestaan en werking).
- b. Oordeel op technische uitvoerbaarheid van de nieuwe pensioenregeling:
- Haalbaarheidsanalyse (inclusief beoordelingscriteria) door bestuur waaruit blijkt dat IT-systemen gereed (zullen) zijn om transitie en nieuwe pensioenregeling uit te voeren;
 - Beschrijving van nog te nemen stappen (indien van toepassing), inclusief bijbehorende (kritische) tijdslijnen om IT-systemen gereed te maken voor implementatie nieuwe pensioenregeling;
 - Overzicht van belangrijkste risico's en beheersingsmaatregelen.
- c. Uitbestedingsrisico
- Procesbeschrijving: hoe heeft bestuur haar uitbestedingspartners betrokken bij de voorbereiding op de transitie;
 - Beschrijving van belangrijkste afspraken met kritieke uitbestedingspartijen (bijv. pensioenuitvoeringsorganisatie, vermogensbeheerders, custodian, fiduciair beheerder) wat betreft uitvoering van de nieuwe pensioenregeling. Belangrijk is dat uitbestedingspartijen ook onderling de juiste afspraken en verwachtingen hebben vastgelegd over elkaars verantwoordelijkheden.
 - Overzicht van alle uitbestedingen en onderuitbestedingsrelaties;
 - Overzicht uitbestedingsrisico's en beheersingsmaatregelen.
- d. Risicoanalyse en beheersing financiële risico's
- Beschrijving van financiële risico's die van belang zijn voor de transitie
 - Scenario-analyse die aangeeft welke stappen gezet worden in geval van financiële, economische en/of andere schokken tijdens de transitieperiode (ter voorkoming dat in geval van schokken voor invaarbeesluit nieuwe besluitvorming nodig is)
 - Overzicht hoe beleggingsbeleid kan worden aangepast indien nodig.
- e. Juridische en privacy risico's
- Beschrijving van belangrijkste juridisch risico's ten aanzien van transitie
 - Overzicht van risico's en beheersingsmaatregelen inclusief een volledige beschrijving van de opzet, bestaan en werking

- f. Concluderend oordeel bestuur, sleutelfunctiehouder risicobeheer en intern toezicht over risicoanalyses en beheersingsmaatregelen.

3. Data en datakwaliteit

- a. Beschrijving van de beschikbaarheid van data voor, tijdens en na de transitie en van de beheersing van de hiermee gepaard gaande risico's;
- b. Risicoanalyse van de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie en de beheersing van de risico's hierbij en ook de onderbouwing hoe die kwaliteit is geborgd;

Voor fondsen die invaren bovendien:

- c. Overzicht belangrijkste risico's en 'complexe dossiers' op het vlak van datakwaliteit en de getroffen beheersingsmaatregelen. Voorbeelden voor mogelijk complexe dossiers zijn de verwerking van arbeidsongeschiktheidspercentages, pensioenvereveningen, en voorwaardelijke rechten en overgangsregelingen. Ook beheersingsmaatregelen gericht op het beperken van terugwerkende kracht mutaties na invaren is een belangrijk te overwegen risico en de beschikbaarheid van historische gegevens of ontbrekende gegevens om rechten uit specifieke overgangsregelingen te berekenen;
- d. Beschrijving van de wijze waarop een risicobereidheid en maximale toegestane afwijking ten aanzien van datakwaliteit wordt gehanteerd;
- e. Beschrijving van werkzaamheden van pensioenuitvoerder om datakwaliteit voor invaren te kunnen vaststellen;
- f. Beschrijving van de bevindingen voortkomend uit de uitgevoerde werkzaamheden inclusief de wijze waarop de bevindingen worden opgelost;
- g. Nog te nemen stappen om datakwaliteit op voldoende niveau te krijgen, ook voor 'complexe dossiers' (passend bij de risicobereidheid ten aanzien van datakwaliteit van de pensioenuitvoerder) voor het nemen van het invaarbeveluit en het daadwerkelijke invaren;
- h. Rapportage van specifieke werkzaamheden door externe accountant of externe IT-auditor voorafgaand aan invaarbeveluit
 - i. Beschrijving opdracht/werkzaamheden accountant/IT-auditor
 - ii. Uitkomsten werkzaamheden en bevindingen accountant/IT-auditor
 - iii. Beoordeling van uitkomsten door bestuur en conclusies van bestuur hierover;
- i. Onderzoek datakwaliteit na invaarmoment
 - i. Beschrijving opdracht/werkzaamheden externe accountant
 - ii. Werkwijze hoe bestuur omgaat met bevindingen van de externe accountant;
- j. Afspraken hoe na daadwerkelijk invaren wordt omgegaan met issues in datakwaliteit inclusief een beschrijving hoe het fonds omgaat met het verwerken van eventuele terugwerkende kracht pensioenmutaties.

4. Invaren (indien van toepassing)

Het implementatieplan beschrijft het waarom en het hoe van het invaren op hoofdlijnen. Verdere onderbouwingen en precieze berekeningen e.d. worden meegeleverd bij de invaarmelding. Voor meer details over de aan te leveren informatie zie het door DNB ontwikkelde meldingsformulier voor implementatieplan en invaarbeveluit.

- a. Werkwijze: voorbereidingen en invulling beveluit over omrekenmethoden en aanwenden vermogen pensioenvermogen(150n)

- b. Beschrijving hoe fonds wenst om te gaan met opgebouwde rechten:
- Welk gedeelte van vermogen wordt gebruikt om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen;
 - Welke methode wordt gebruikt voor de waardering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten en het aanwenden van het vermogen;
 - Invulling aan de bestuurlijke ruimte binnen de gekozen methode
 - Indien van toepassing, de hoogte van de initiële vulling van het compensatiedepot;
 - Indien van toepassing, de initiële vulling van de solidariteitsreserve of risicodelingsreserve en de regels die voor die reserve geldt;
 - Wijze waarop fonds rekening heeft gehouden met de gevolgen voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden van gebruikmaking van overbruggingsplannen (*als bedoeld in artikel 150p van de Pensioenwet dan wel artikel 145o van de Wet verplichte beroepspensioenregeling*);
 - Hoe het fonds rekening heeft gehouden met de gevolgen voor deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden wanneer gebruik is gemaakt van de mogelijkheid in het jaar 2022 toeslag te verlenen bij een beleidsdekkingsgraad vanaf 105%;
 - Hoe fonds omgaat met arbeidsongeschiktheidspensioen, premievrije voortzetting en nabestaandenpensioen;
 - De wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de pensioenovereenkomst met inachtneming van de toepasselijke wet- en regelgeving, waaronder de gelijke behandelingswetgeving (150i -2f);
 - Onderbouwing transitie-effecten en compensatie;
 - Onderbouwing evenwichtige belangenbehartiging;
 - Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid invaardekkingsgraad;

5. Transitie-FTK en overbruggingsplan (in geval van invaren, indien van toepassing)

- Besluitvormingsproces toepassen transitie FTK (incl. betrokken gremia);
- Effecten van transitie FTK en invloed op besluitvorming transitie;
- Effect van toeslagverlening tussen 2022 en invaarmoment;
- Beschrijving en onderbouwing evenwichtigheid indexatiebeleid.

6. Transitieplan (in hoofdlijnen)

- Beschrijving van besluitvormingsproces rondom transitieplan (hoe zijn de betrokken partijen tot besluitvorming gekomen en zijn fondsgremia hierbij betrokken geweest);
- Toelichting op wijze waarop bestuur evenwichtigheid transitieplan heeft vastgesteld en welke rol bestuursorganen (RvT, VO, BO) en sleutelfunctiehouders daarbij hebben bekleed.
- Toelichting op wijze waarop bestuur uitvoerbaarheid transitieplan heeft vastgesteld en welke rol bestuursorganen (RvT, VO, BO) en sleutelfunctiehouders daarbij hebben bekleed;
- Toets op conformiteit van het transitieplan met wettelijke voorschriften;

- Gemotiveerde toelichting of het fonds wel dan niet afwijkt van transitieplan;
- Financiële grenzen (dekkingsgraad) voorwaardelijk aan transitieplan;
- Afspraken en werkwijze (concreet en haalbaar plan) als financiële grenzen transitieplan worden overschreden.

Relevante wet- en regelgeving

Deze Good Practice heeft betrekking op de volgende wet- en regelgeving:

- Artikel 143 van de Pensioenwet (Pw) en artikel 138 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 150i PW en artikel 145h Wvb
- Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb

DISCLAIMER

Good practices bevatten suggesties of aanbevelingen voor onder toezicht staande instellingen. Het zijn voorbeelden van mogelijke toepassingen die naar het oordeel van DNB goede invulling geven aan de verplichtingen uit wet- en regelgeving. Good practices zijn indicatief van aard en instellingen zijn vrij om een andere toepassing te kiezen, zo lang men anderszins voldoet aan de wet- en regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

4. Concept Factsheet Toezicht door DNB op implementatie van de transitie door pensioenfondsen

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikel 143 van de Pensioenwet (Pw)
- Artikel 150i Pw
- Artikel 138 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb)
- Artikel 145h Wvb
- Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb

De Nederlandsche Bank (DNB) ziet toe op de implementatie van de transitie door pensioenfondsen vanuit de bestaande wettelijke norm van beheerste en integere bedrijfsvoering

DNB houdt toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering van pensioenfondsen. Pensioenfondsen richten hun organisatie zó in dat een beheerste bedrijfsvoering gewaarborgd is. Dat betekent dat het pensioenfonds risico's die bestaan bij de uitvoering van pensioenregelingen in kaart brengt en beleid formuleert om deze risico's te beheersen. [Zie de bestaande Factsheet Beheerste bedrijfsvoering en integriteit.](#)

Pensioenfondsen zijn verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de nieuwe pensioenregeling. Deze implementatie kan zeer omvangrijk zijn met veel grote inhoudelijke wijzigingen die om forse aanpassingen zullen vragen in bijvoorbeeld pensioenadministraties en ICT-systemen tijdens de transitieperiode bij de pensioenfondsen zelf en bij haar (onder)uitbestedingsrelaties. Het is belangrijk dat de bedrijfsvoering beheerst en integer blijft, zowel gedurende de transitie als erna. Daar ziet DNB op toe en voor pensioenuitvoerders die invaren is dit onderdeel van de beoordeling van het invaarbesluit.

Betekenis implementatieplan voor toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering en DNB-oordeel op invaarbesluit

Pensioenfondsen dienen in beginsel uiterlijk op 1 juli 2025 hun implementatieplan in bij DNB. Op moment van indiening, hebben veel pensioenfondsen al de nodige voorbereidingen getroffen om de transitie te kunnen implementeren. En nadat het implementatieplan is ingediend, gaan die voorbereidingen verder. DNB houdt gedurende het gehele traject (voor indiening, bij indiening en na indiening implementatieplan) toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het indienen van het implementatieplan is een belangrijk moment in het toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering. Het implementatieplan kan namelijk, omdat het plan diverse belangrijke onderwerpen in onderlinge samenhang presenteert ([zie Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen](#)), nieuw licht op de bedrijfsvoering werpen. Bovendien wordt een invaarbesluit, als dat van toepassing is, gelijktijdig met het indienen van het implementatieplan bij DNB gemeld. Dat invaarbesluit wordt door DNB vanuit verschillende perspectieven beoordeeld.

Wat doet DNB met het implementatieplan?

Na ontvangst van het implementatieplan stelt DNB voor de fondsen die niet invaren vast of in het implementatieplan alle in de wet opgenomen onderdelen aanwezig zijn en toetst DNB, risicogebaseerd, of op basis van de inhoud van het implementatieplan de pensioenuitvoerder aantoont de transitie beheerst uit te kunnen voeren.

Voor fondsen die willen invaren bevat het implementatieplan essentiële informatie voor de toets door DNB op een voorgenomen interne collectieve waardeoverdracht, onder meer omdat het plan inzicht geeft in de financiële en niet financiële risico's gedurende transitie en of een integere en beheerste bedrijfsvoering is geborgd.

Als DNB in het implementatieplan hiaten of onvoldoende beheerste risico's signaleert, geeft DNB hier op risicogebaseerde wijze opvolging aan in het reguliere toezicht op de beheerste en integere bedrijfsvoering. Als de hiaten of onbeheerste risico's zodanig zijn dat een interne collectieve waardeoverdracht onverantwoord wordt geacht, kunnen deze observaties leiden tot een invaarverbod voor fondsen die een voornemen tot invaren hebben gemeld

Welke aspecten van het implementatieplan hebben de bijzondere aandacht van DNB?

In het implementatieplan laat het pensioenfonds onder meer zien 'in control' te zijn om de transitie beheerst te kunnen uitvoeren en de nieuwe pensioenregeling uit te kunnen voeren. Het implementatieplan wordt door DNB integraal beoordeeld, voor de volgende onderwerpen zal DNB in het bijzonder aandacht hebben.

Besluitvorming

DNB beoordeelt in ieder geval de genomen en te nemen stappen met betrekking tot het besluitvormingsproces, de betrokkenheid van fondsorganen en intern toezicht zodat DNB kan vaststellen of deze stappen invulling geven aan de beheerste en integere uitvoering van de pensioenregeling en de transitie uiterlijk 1 januari 2027. Meer specifiek kijkt DNB dan naar het proces om te komen tot zorgvuldige en complete besluitvorming, de afstemming daarvan met fondsorganen, en aandacht voor partijen in de vermogensbeheerketen en rechtenbeheer en overige belangrijke uitbestedingspartijen. Een analyse van de (technische) haalbaarheid laat zien welke wijzigingen nodig zijn op het vlak van pensioenadministratie, vermogensbeheer en IT-systemen (alook de koppelingen hiertussen) en hoe deze wijzigingen beheerst worden doorgevoerd. Daarbij wordt onder andere aandacht besteed aan de beschikbaarheid van mensen en middelen om deze wijzigingen door te kunnen voeren.

In de nota van toelichting bij artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb staat ten aanzien van besluitvorming onder meer:

- "De pensioenuitvoerder licht het besluitvormingsproces toe dat al heeft plaatsgevonden, en ook de besluitvormingsprocessen die mogelijk nog doorlopen worden gedurende de implementatiefase".
- "Het implementatieplan geeft rekenschap van de stappen die gezet moeten worden bij gewijzigde financiële en economische omstandigheden"
- "Op welke wijze de fondsorganen, sleutelfunctiehouders en het intern toezicht betrokken zijn bij de besluitvorming."

Risicobeheersing

Ook zal DNB bij het beoordelen van het implementatieplan focussen op de risicobeheersing. De in het implementatieplan opgenomen risicoanalyse en daarbij passende beheersingsmaatregelen geven invulling aan het borgen van de beheerste en integere uitvoering tijdens de transitieperiode.

DNB stelt bij het indienen van het implementatieplan vast of het plan ingaat op de risico's genoemd in de wetgeving ([Zie Factsheet Inhoud implementatieplan pensioenfondsen](#)) voor de minimaal op te nemen risicoanalyses) en of de maatregelen hierop passend zijn. Waar nodig, betreft DNB daarbij het interne toezicht, rapportages en opinies.

De verantwoording door de pensioenuitvoerder in het implementatieplan van de risico's en daarbij te nemen passende beheersingsmaatregelen gaat zowel in op de uitvoering van de gewijzigde pensioenovereenkomst als, indien van toepassing, voor de wijze waarop wordt omgegaan met de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten.

Datakwaliteit

Om datakwaliteit te borgen identificeert en mitigeert de pensioenuitvoerder de risico's voor de datakwaliteit. Een pensioenuitvoerder maakt een eigen beoordeling van de datakwaliteit en maakt daarbij gebruik van de rapportage door een externe accountant of een externe IT-auditor. Onder een externe IT-auditor wordt een IT-auditor verstaan die op de ledenlijst van NOREA vermeld staat als gekwalificeerde IT-auditor. Voor de wijze waarop de pensioenuitvoerder de datakwaliteit borgt zal DNB bijzondere aandacht hebben. Zie daarvoor verder de Q&A's:

- [Wat doet het pensioenfonds om de datakwaliteit bij invaren te borgen?](#)
- [Voor welke werkzaamheden schakelt het pensioenfonds een externe accountant of IT-auditor in om de datakwaliteit bij invaren te borgen?](#)

Voor de status van deze beleidsuiting en uitleg daarover kunt u [de leeswijzer beleidsuitingen DNB raadplegen](#)

5. Concept Q&A Wat doet een pensioenfonds om de datakwaliteit bij invaren te borgen?

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb

Vraag:

Wat doet een pensioenfonds om de datakwaliteit bij invaren te borgen?

Antwoord:

Om datakwaliteit te borgen identificeert en mitigeert het pensioenfonds de risico's voor de datakwaliteit, bijvoorbeeld door de data te controleren en te corrigeren; ook voor historische data van pensioendeelnemers. Een pensioenfonds maakt een eigen beoordeling van de datakwaliteit. Hierbij maakt het pensioenfonds mede gebruik van een door de externe accountant of externe IT-auditor specifiek hiervoor opgestelde rapportage. Gesignaleerde tekortkomingen die impact hebben op invaarberekeningen, worden voorafgaand aan het invaarbepaalstuk opgelost. Overige tekortkomingen worden voor invaardatum geadresseerd. Een pensioenfonds toont aan dat de datakwaliteit voor, tijdens en na de transitie geborgd is.

Bij het invaren worden de pensioenaanspraken omgezet naar individuele pensioenvermogens. Voor het beheer van invaren is het cruciaal dat de datakwaliteit op orde is en dat het fonds expliciet kan aantonen dat de voor het invaren relevante pensioendata juist, volledig en reproduceerbaar zijn. Zie hiervoor ook **Q&A: Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data?**

Toelichting:

Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb vereist dat de pensioenuitvoerder de risico's identificeert en beoordeelt voor de beschikbaarheid van alle – voor invaren – benodigde data en de datakwaliteit vóór, tijdens en na de transitie. Omdat verzekeraars en PPI's niet invaren, richt dit zich op pensioenfondsen.

Als een pensioenfonds besluit tot invaren dient het pensioenfondsbestuur zich een oordeel te vormen over de (inhoudelijke) juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata die nodig zijn voor de transitie. Voor deze oordeelsvorming is het nodig om voorafgaand aan het indienen van het implementatieplan werkzaamheden uit te voeren. Vervolgens geeft het pensioenfonds een externe accountant of externe IT-auditor specifiek opdracht om onafhankelijk werkzaamheden te verrichten naar de datakwaliteit. De resultaten van de verrichte werkzaamheden legt de externe accountant of externe IT-auditor vast in een rapport. Op basis van de eigen werkzaamheden en de bevindingen van de accountant of IT-auditor vormt het pensioenfondsbestuur een oordeel over de datakwaliteit. Het pensioenfonds neemt dit rapport, een omschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden en de

eigen oordeelsvorming van het fondsbestuur op in het implementatieplan of stuurt dat tegelijkertijd mee.

In het implementatieplan geeft het pensioenfonds aan hoe de beheersing van datakwaliteit is geborgd. Het pensioenfonds licht in het implementatieplan toe hoe de door de accountant of externe IT-auditor gerapporteerde bevindingen worden opgevolgd. Die toelichting laat zien wat de impact is van de bevindingen voor het invaarbesluit en hoe en wanneer deze bevindingen zijn opgelost, zodat het invaarbesluit wordt genomen op basis van de juiste berekeningen en vóór het daadwerkelijke invaren de juiste en volledige data beschikbaar zijn. Dit betekent dat:

- Bevindingen die wijzen op tekortkomingen in de data, waardoor de voor het invaarbesluit benodigde berekeningen een onjuist beeld kunnen geven, vóór het nemen van het invaarbesluit zijn opgelost.
- Overige bevindingen voor de beoogde invaardatum zijn opgelost.

Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb vereist dat het pensioenfonds na het daadwerkelijke invaren nagaat of de transitie juist en volledig heeft plaatsgevonden. Hiertoe laat deze een onderzoek uitvoeren door een extern accountant of externe IT-auditor naar de juistheid en volledigheid van de transitie waaronder de berekeningen die ten grondslag liggen aan de verdeling van vermogens en, indien van toepassing, op het compensatiedepot, de solidariteitsreserve of de risicodelingsreserve bij invaren. Als na het invaren nieuwe bevindingen worden geconstateerd ten aanzien van de datakwaliteit, bijvoorbeeld door de werkzaamheden van de externe accountant, worden deze bevindingen in het kader van de beheerste en integere uitvoering gecorrigeerd.

Zie ook:

- **PM (Nog op te stellen) DNB Good Practice: Waar kunnen de werkzaamheden voor het borgen van de datakwaliteit uit bestaan?**
- Q&A Voor welke werkzaamheden schakelt het pensioenfonds een externe accountant in om de datakwaliteit bij invaren te borgen?
- Q&A Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data?
- Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

DISCLAIMER

Q&A's bieden nader inzicht in de beleidspraktijk van DNB doordat we daarin wettelijke toezichtregels interpreteren. Onder toezicht staande instellingen kunnen ook op andere wijze aan de wet- of regelgeving voldoen. Instellingen moeten daarbij wel gemotiveerd aan DNB kunnen aantonen dat zij met hun invulling voldoen aan de wet- of regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

6. Concept Q&A: voor welke werkzaamheden schakelt het pensioenfonds een externe accountant of externe IT-auditor in om de datakwaliteit bij invaren te borgen?

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikel 46 besluit uitvoering Pw en Wvb

Vraag:

Voor welke werkzaamheden schakelt het pensioenfonds een externe accountant of externe IT-auditor in om de datakwaliteit bij invaren te borgen?

Antwoord:

Het pensioenfonds vraagt een externe accountant of externe IT-auditor om zowel vóór het invaarbeveluit als na invaardatum werkzaamheden te verrichten. De aard en omvang van die werkzaamheden verschillen zodat de pensioenuitvoerder twee verschillende opdrachten aan een externe accountant of externe IT-auditor geeft. Vóór het invaarbeveluit laat de pensioenuitvoerder onderzoeken of het pensioenfondsbestuur op basis van de door de pensioenuitvoerder verrichte werkzaamheden in staat is gesteld een oordeel te vellen over de juistheid en de volledigheid van de voor invaren benodigde data. Na het invaarbeveluit wordt de externe accountant gevraagd werkzaamheden uit te voeren die zijn gericht op de juistheid en volledigheid van de voor het invaren gemaakte berekeningen.

Toelichting:

Toetsmoment vóór het invaarbeveluit

De externe accountant of externe IT-auditor wordt gevraagd om werkzaamheden te verrichten om het pensioenfondsbestuur in staat te stellen een oordeel te vellen over de juistheid en volledigheid van de relevante pensioendata vóór het invaarbeveluit. De omvang en diepgang van die werkzaamheden en de te betrekken historische gegevens worden afgestemd op de door de pensioenuitvoerder opgestelde risicoanalyse ten aanzien van de datakwaliteit.

De precieze opdracht aan de accountant of externe IT-auditor komt in samenspraak met het fondsbestuur tot stand maar betreft minimaal een opdracht in de vorm van de controlestandaard over overeengekomen specifieke werkzaamheden (bijvoorbeeld COS 4400N of een Richtlijn 4400/4401; of een COS 3000/Richtlijn-3000A als een assurance opdracht mogelijk is). Een externe accountant of externe IT-auditor wordt gevraagd een rapport op te maken over de uitgevoerde werkzaamheden en bevindingen zodat, in aanvulling op de eigen uitgevoerde werkzaamheden, het fondsbestuur zich een oordeel kan vormen over de datakwaliteit. Het onderzoek van de externe accountant of externe IT-auditor richt zich op alle dataelementen die relevant zijn voor het invaarbeveluit en het daadwerkelijke invaren en houdt rekening

met de fondsspecifieke risico's die volgen uit de analyse die het fonds heeft gemaakt van de datakwaliteit.

Toetsmoment na invaardatum

Na invaardatum wordt een externe accountant gevraagd een oordeel te vellen over de juistheid en volledigheid van de transitie, waaronder tenminste de berekeningen die ten grondslag liggen aan de verdeling van vermogens en, indien van toepassing, het compensatiedepot, de solidariteitsreserve of de risicodelingsreserve bij invaren. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van het werk dat binnen de organisatie al is verricht, bijvoorbeeld door de sleutelfunctiehouders en de certificerend actuaaris. Pensioenfondsen zullen (een tweede) specifieke opdracht tot het uitvoeren van deze werkzaamheden geven. De omvang en reikwijdte van deze opdracht komen ook weer in onderling overleg tot stand waarbij DNB verwacht dat een assurance-opdracht (zoals een COS 3000 of vergelijkbare standaard, resulterend in een redelijke mate van zekerheid) voor dit onderdeel.

Zie ook:

- Q&A Wat doet het pensioenfonds om de datakwaliteit bij invaren te borgen?
- Q&A Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data?
- Good Practice Robuuste Pensioenadministratie

DISCLAIMER

Q&A's bieden nader inzicht in de beleidspraktijk van DNB doordat we daarin wettelijke toezichtregels interpreteren. Onder toezicht staande instellingen kunnen ook op andere wijze aan de wet- of regelgeving voldoen. Instellingen moeten daarbij wel gemotiveerd aan DNB kunnen aantonen dat zij met hun invulling voldoen aan de wet- of regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

7. Concept Q&A: Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data die pensioenfondsen gebruiken bij invaren?

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Artikel 46 Besluit uitvoering Pw en Wvb

Vraag:

Welke eisen worden er gesteld aan de juistheid en volledigheid van de data die pensioenfondsen gebruiken bij invaren?

Antwoord:

Een pensioenfonds stelt een risicobereidheid vast ten aanzien van de bij invaren te gebruiken data. Eventuele afwijkingen van de data moeten binnen de risicobereidheid risicotolerantie van het fonds vallen.

Toelichting:

Het pensioenfonds stelt een risicobereidheid vast ten aanzien van de aanspraken. Deze risicobereidheid wordt zodanig vastgesteld dat eventuele afwijkingen van de data binnen de risicobereidheid geen invloed hebben op de oordeelsvorming die nodig is voor het nemen van het invaarbesluit. Ook weegt het pensioenfondsbestuur bij de vaststelling van die risicobereidheid de belangen van de individuele deelnemers mee en beperkt de invloed van de binnen de risicobereidheid vallende afwijkingen op de individuele pensioenvermogens tot een minimum. Beperkte afwijkingen die binnen de risicobereidheid vallen zijn toelaatbaar, mits voldoende onderbouwd, wat betekent dat data niet voor 100 procent juist en volledig hoeven te zijn. Eventuele afwijkingen van de data moeten vallen binnen de risicobereidheid van het fonds.

DISCLAIMER

Q&A's bieden nader inzicht in de beleidspraktijk van DNB doordat we daarin wettelijke toezichtregels interpreteren. Onder toezicht staande instellingen kunnen ook op andere wijze aan de wet- of regelgeving voldoen. Instellingen moeten daarbij wel gemotiveerd aan DNB kunnen aantonen dat zij met hun invulling voldoen aan de wet- of regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

8. Concept Q&A Wat doet een pensioenfonds als na indiening van het implementatieplan grote wijzigingen optreden?

Relevant voor: pensioenfondsen
Geldigheid: geldig
Datum: XXX
Status: Factsheet
Referentie: XXX
Auteur: DNB

Relevante wet- en regelgeving:

- Art. 46 Besluit Uitvoering Pw en Wvb
- Art. 14.0a Besluit uitvoering PW Wvb (in geval van wijziging uitbesteding)

Vraag:

Wat doet een pensioenfonds als na indiening van het implementatieplan grote wijzigingen optreden?

Antwoord:

Als er grote wijzigingen plaatsvinden in onderdelen van het implementatieplan, gaat het pensioenfonds na wat de gevolgen zijn voor het uitvoeren van de nieuwe pensioenregeling. Vervolgens informeert het pensioenfonds De Nederlandsche Bank (DNB) en alle relevante stakeholders over deze wijziging en geeft een toelichting op de verwachte implicaties en getroffen maatregelen.

Toelichting:

Onder grote wijzigingen worden verstaan belangrijke aanpassingen van onderdelen in het implementatieplan die van invloed zijn op de implementatie door het pensioenfonds van de nieuwe pensioenregeling en/of het invaarbesluit en die daarmee tot een materiële wijziging van de uitvoering van het implementatieplan leiden. Het is aan de pensioenuitvoerder om te bepalen of sprake is van een grote wijziging. Dat kan een wijziging zijn bij het pensioenfonds maar ook bij de (onder)uitbestedingsrelaties. Een voorbeeld is het migreren naar een nieuw pensioenadministratiesysteem of het wisselen van uitbestedingsrelaties (als een pensioenuitvoeringsorganisatie of vermogensbeheerder) die niet eerder was voorzien. Belangrijk hierbij is dat de pensioenuitvoerder vaststelt of de wijziging ertoe leidt dat het eerder ingediende implementatieplan geen accuraat beeld meer geeft.

DISCLAIMER

Q&A's bieden nader inzicht in de beleidspraktijk van DNB doordat we daarin wettelijke toezichtregels interpreteren. Onder toezicht staande instellingen kunnen ook op andere wijze aan de wet- of regelgeving voldoen. Instellingen moeten daarbij wel gemotiveerd aan DNB kunnen aantonen dat zij met hun invulling voldoen aan de wet- of regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.